

ร่างแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรน้ำ

โดย

คณะทำงาน เรื่องทรัพยากรน้ำ

ในคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

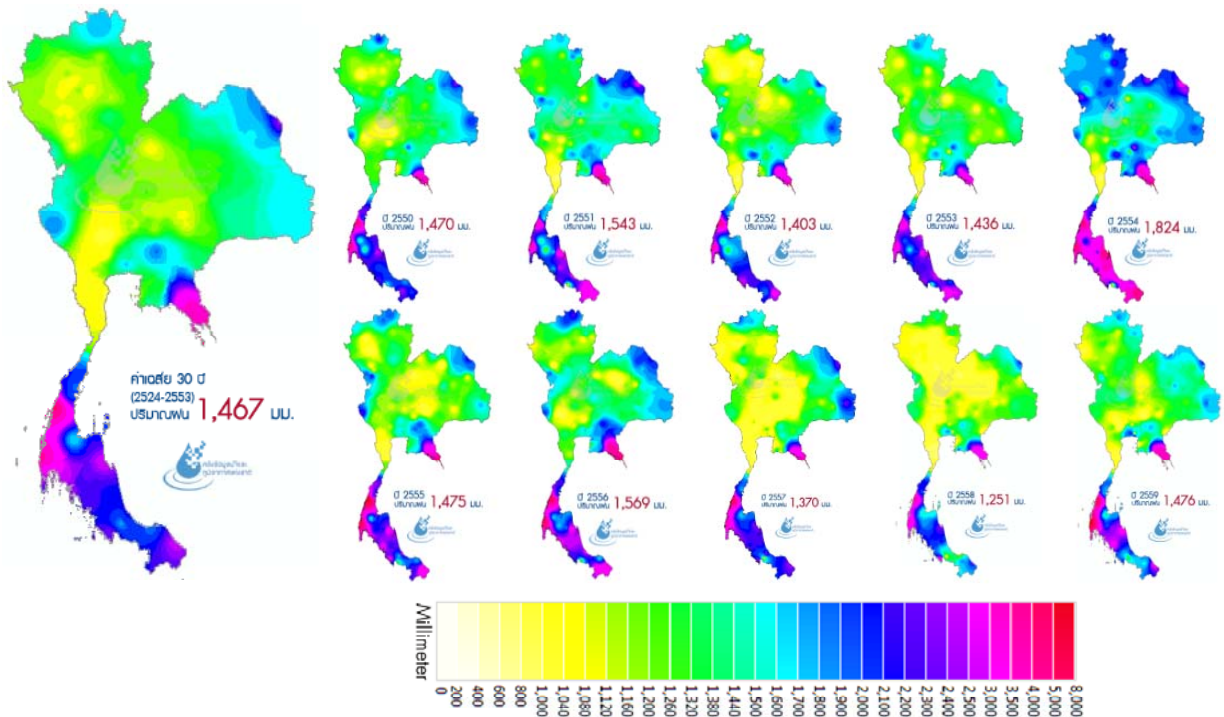
11/10/2017

1

สถานการณ์น้ำของประเทศไทย

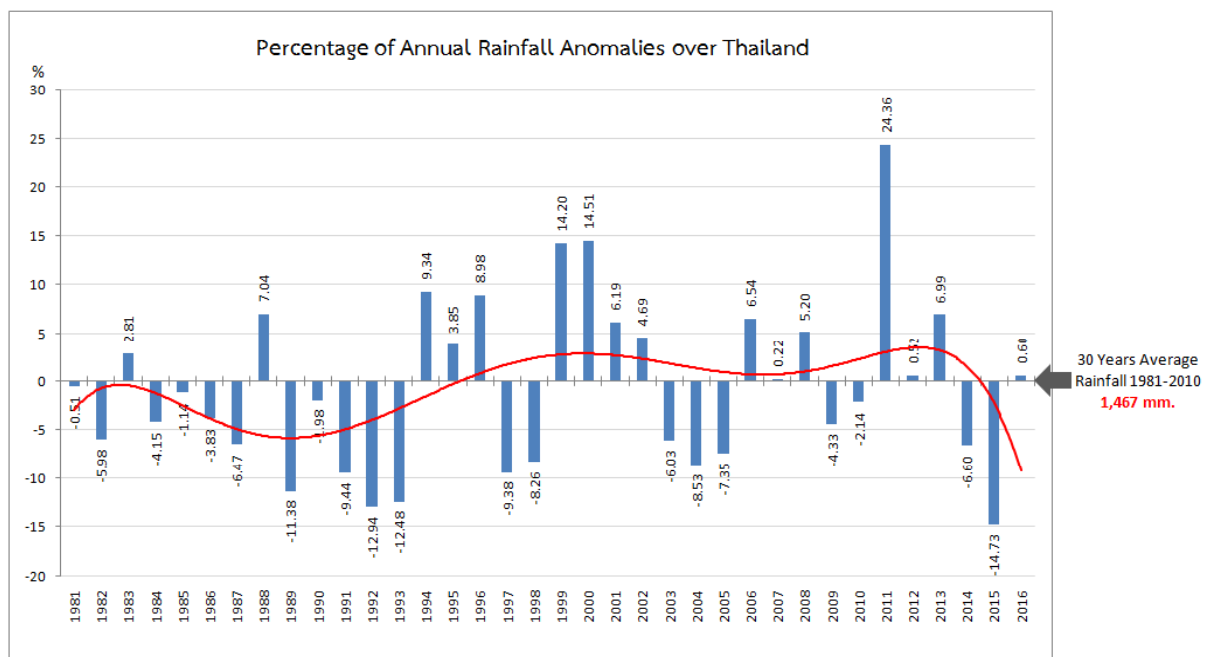
2

แผนที่ฝน

3

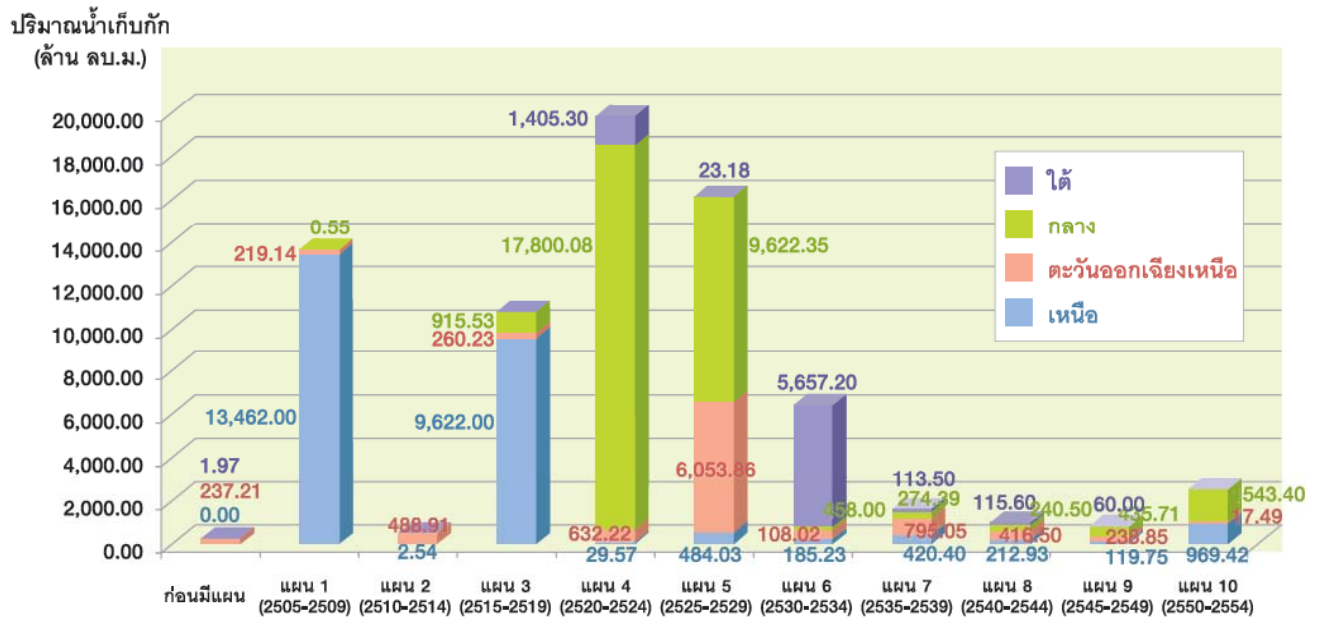
ฝนที่ต่างจากปกติ

ปี 2559 มีปริมาณฝนมากกว่าค่าเฉลี่ย 0.60%
(ปี 2559 ปริมาณฝน 1,476 มม.)

4

ความจุของอ่างเก็บน้ำที่พัฒนาขึ้น ในช่วงเวลาที่ผ่านมา

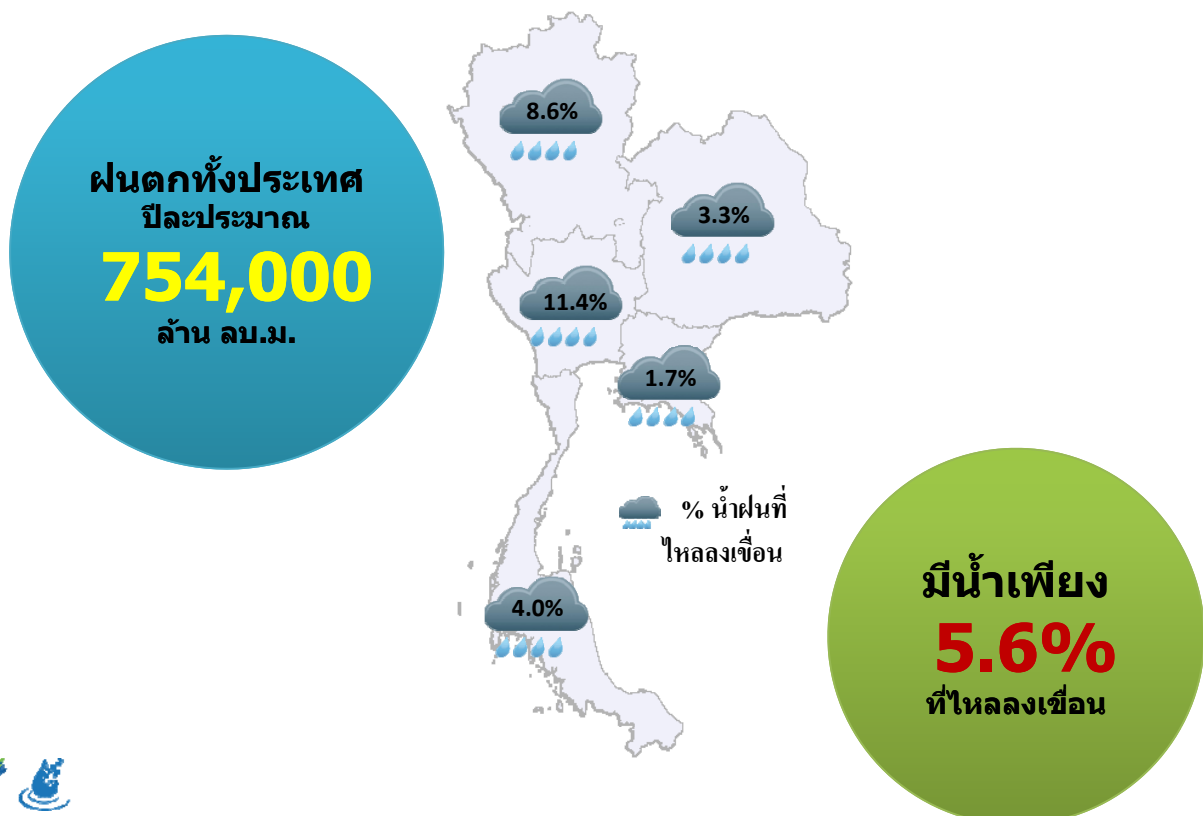

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ที่มา กรมชลประทาน 2552

5

จากน้ำฝน ไหลลงสู่เขื่อน

6

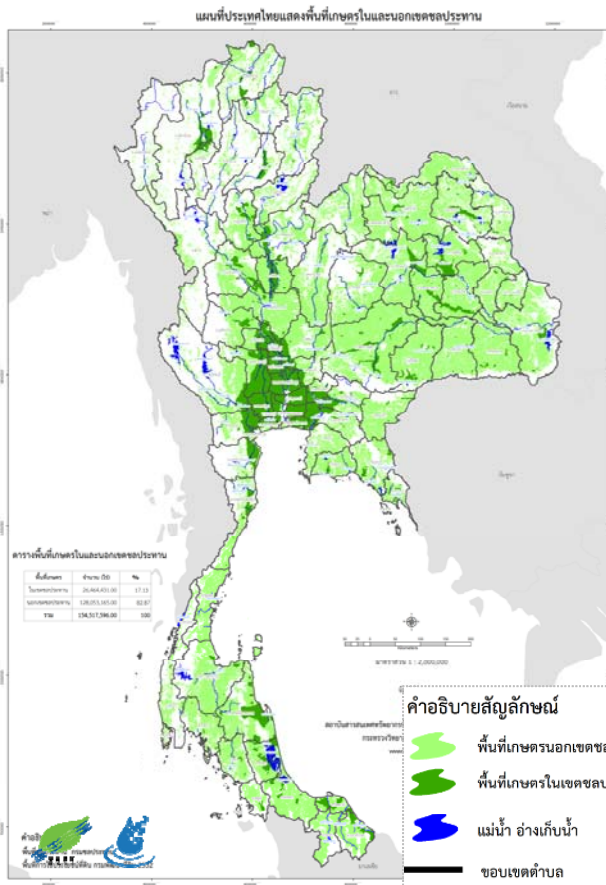
ความแปรปรวนของฝนและปริมาณน้ำไหลลงเขื่อน

ข้อมูลรายปีเฉลี่ย ปี 2548-2559

ภาค	ปริมาณ ฝน (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณ น้ำท่า (ล้าน ลบ.ม.)	ความ แปรปร วน สูงสุด ของฝน	ปริมาณ น้ำไหลลง อ่าง (ล้าน ลบ.ม.)	ความจ รวมของ อ่างฯ (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำ ไหลลง อ่าง (ร้อยละ ของ ปริมาณ ฝน)	ความ แปรปรวน สูงสุดของ ปริมาณน้ำ ไหลลงอ่าง
เหนือ	167,093	41,940	34%	14,269	24,715	8.5	110%
กลางและ ตะวันตก	120,040	32,771	16%	13,410	27,965	11.2	51%
ตะวันออกเฉียง เหนือ	243,427	48,442	21%	7,997	8,368	3.3	71%
ใต้	147,776	58,963	26%	5,812	8,194	3.9	27%
ตะวันออก	66,212	25,624	23%	1,132	1,515	1.7	59%
ภาพรวมทั้ง ประเทศ	754,720	210,567	24%	42,620	70,757	5.6	69%

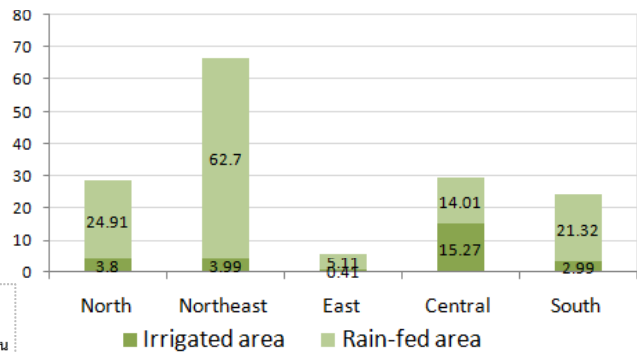
โครงสร้างน้ำหลักไม่ยืดหยุ่นพอที่จะรับมือกับสถานการณ์ฝนในปัจจุบัน โดยเฉพาะภาคเหนือ ที่มีความแปรปรวนของฝนและน้ำไหลเข้าอ่างสูงที่สุด

พื้นที่การเกษตร

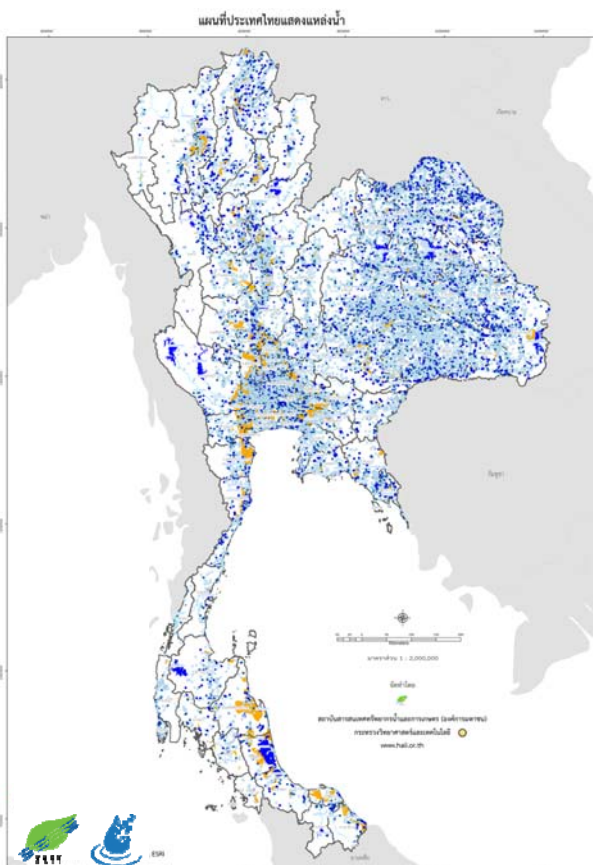
พื้นที่เกษตร อยู่นอกเขตชลประทาน 83% หรือ 128 ล้านไร่

ภาค	พื้นที่เกษตร (ล้านไร่)			%ในเขตชลประทาน
	รวม	ในเขตชลประทาน	นอกเขตชลประทาน	
เหนือ	28.71	3.80	24.91	13.2%
ตะวันออกเฉียงเหนือ	66.69	3.99	62.70	6.0%
ตะวันออก	5.52	0.41	5.11	7.5%
กลาง	29.29	15.27	14.01	52.1%
ใต้	24.31	2.99	21.32	12.3%
รวม	154.52	26.46	128.05	17.1%

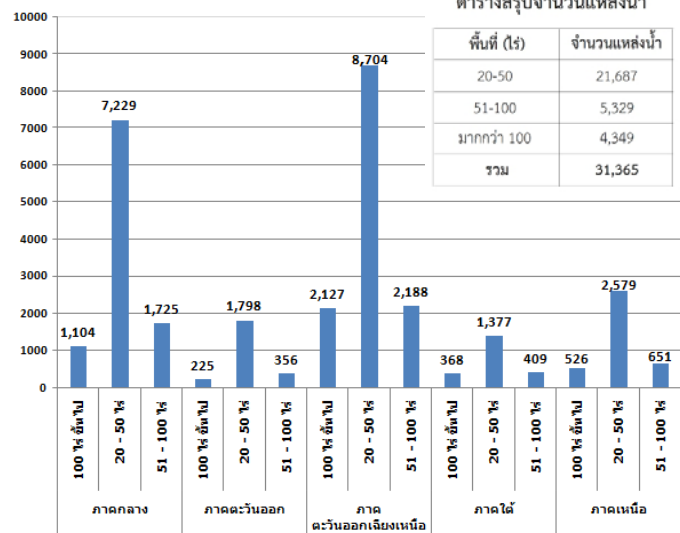

9

แหล่งน้ำในประเทศไทย

จำนวนแหล่งน้ำ

ตารางสรุปจำนวนแหล่งน้ำ

พื้นที่ (ไร่)	จำนวนแหล่งน้ำ
20-50	21,687
51-100	5,329
มากกว่า 100	4,349
รวม	31,365

คำอธิบายสัญลักษณ์

- แหล่งน้ำ พื้นที่ 100 ไร่ ขึ้นไป
- แหล่งน้ำ พื้นที่ 51 - 100 ไร่
- แหล่งน้ำ พื้นที่ 20 - 50 ไร่
- เขื่อน อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่
- พื้นที่ชลประทาน
- แม่น้ำสายหลัก
- ขอบเขตจังหวัด

พื้นที่ชลประทาน โดย กรมชลประทาน

ข้อมูลแหล่งน้ำ รวบรวมจาก

สสนก. GISTDA กรมชลประทาน ESRI

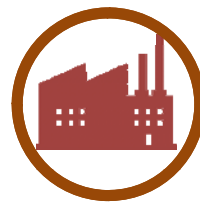
10

น้ำถูกนำไปใช้เพื่อกิจกรรมใดบ้าง?

อุปโภคบริโภค

← 4%

อุตสาหกรรม

← 3%

ระบบ
นิเวศ

← 17%

การเกษตร

← 75%

11

โจทย์ ด้านทรัพยากรน้ำของประเทศ

- ฝนมากแต่เก็บกักได้น้อยเพียง 5.6%
- ต้นทุนน้ำแปรปรวนสูง ในขณะที่ความต้องการใช้น้ำเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ความเสี่ยงเพิ่มขึ้น
- พื้นที่เกษตรส่วนใหญ่อยู่นอกเขตชลประทาน 83% หรือ 128 ล้านไร่
- แหล่งน้ำขนาดเล็กจำนวนมากขาดการดูแล เส้นทางน้ำถูกบกรุก
- การพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ใช้เวลานานและมีขั้นตอนมาก
- การบริหารจัดการ ไม่สามารถปรับตัวตามสถานการณ์น้ำและเทคโนโลยีได้ทัน

12

การปฏิรูปเรื่องทรัพยากรน้ำ

13

เป้าหมาย การปฏิรูป เรื่องทรัพยากรน้ำ

1

สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และ
พัฒนา ลดภัยพิบัติ เกิดความมั่นคง
และยั่งยืนด้านทรัพยากรน้ำ

2

เร่งรัดกลไกการพัฒนาแหล่งน้ำและ
ปรับปรุงระบบการเก็บกักน้ำต้นทุน
รวมทั้งระบบการกระจายน้ำ

3

เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
และการดูแลรักษาทรัพยากรน้ำ

4

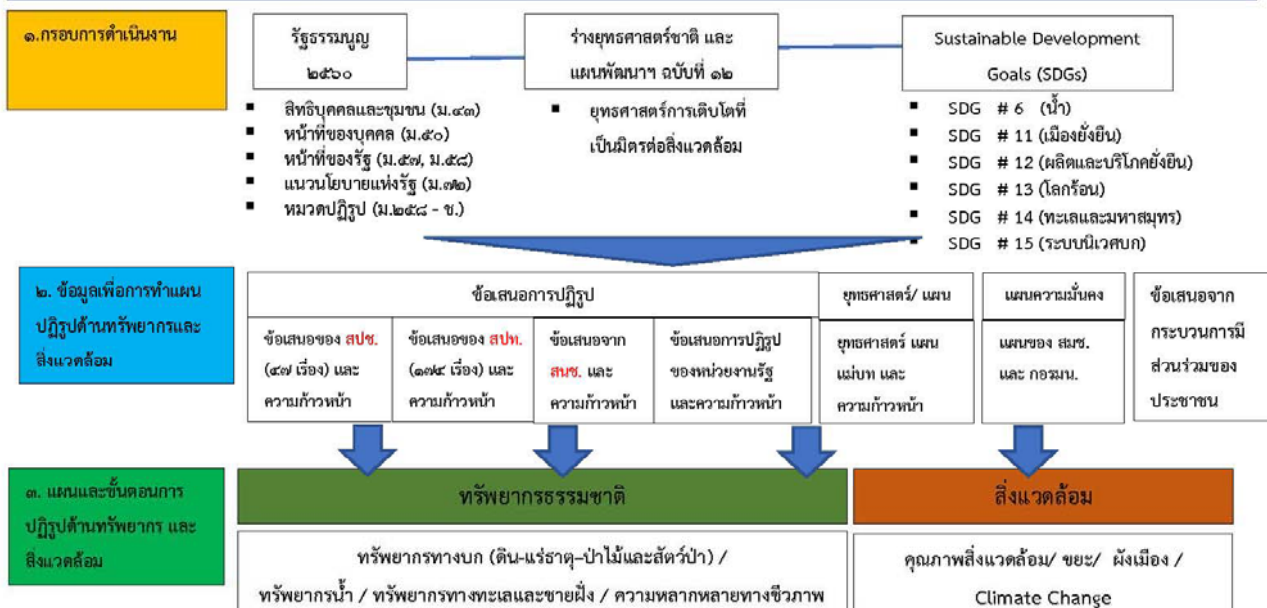
ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการ
ทรัพยากรน้ำของประเทศ

14

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ

ร่าง- กรอบแนวคิดการดำเนินงานปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของประเทศ

15

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ

สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.)
วาระปฏิรูปที่ 25 ระบบการบริหารจัดการทรัพยากร

- ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กลไกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การปฏิรูปกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- การปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

16

ประเด็นปฏิรูปเรื่องทรัพยากรน้ำ

1

การบริหาร แผนโครงการ ขนาดใหญ่

- การพัฒนาโครงการขนาดใหญ่
  - ผู้รับผิดชอบ
  - กระบวนการศึกษา EIA
  - กระบวนการขอใช้พื้นที่
  - กระบวนการมีส่วนร่วม
  - กระบวนการงบประมาณ
- การปรับปรุงวิธีบริหารโครงสร้างเดิม+ใหม่
อย่างเป็นระบบและ
ยืดหยุ่น เพื่อรองรับการ
เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

2

การบริหาร เชิงพื้นที่

- การแบ่งเขตบริหารจัดการและการกำหนดผู้รับผิดชอบ
- การจัดรูปที่ดิน การบริหารการใช้ประโยชน์ที่ดิน

3

ระบบ เส้นทางน้ำ

- การจัดการระบบเส้นทางน้ำ (ประกาศ/ดูแล/ปรับปรุง/พัฒนา/อนุรักษ์บำรุงรักษา/บริหารจัดการ)
- ทางน้ำหลาก/ระบบระบายน้ำเข้าออกพื้นที่รับน้ำหรือระบายลงสู่ทะเล

4

การขยายผล แบบอย่าง ความสำเร็จ

- ขยายผลความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำ/ดูแลรักษาอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน
- เพิ่มการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ผิวน้ำในอ่างเก็บน้ำ
- Demand management
- Risk management
- Disaster management

5

การพัฒนา เทคโนโลยี และ ศักยภาพ บุคลากร

- การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำ
- การใช้ IT เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน
- Big Data

เมื่อปฏิรูปทั้ง 5 ประเด็นหลักแล้ว จำเป็นต้อง**ปรับโครงสร้างองค์กร**
และ**กฎหมาย**ด้านทรัพยากรน้ำใหม่ให้มีความเหมาะสม
โดยนำแต่ละประเด็นปฏิรูปมาสรุปสังเคราะห์ร่วมกัน

17

ประเด็นปฏิรูปเรื่องทรัพยากรน้ำ

การบริหารแผนโครงการขนาดใหญ่

18

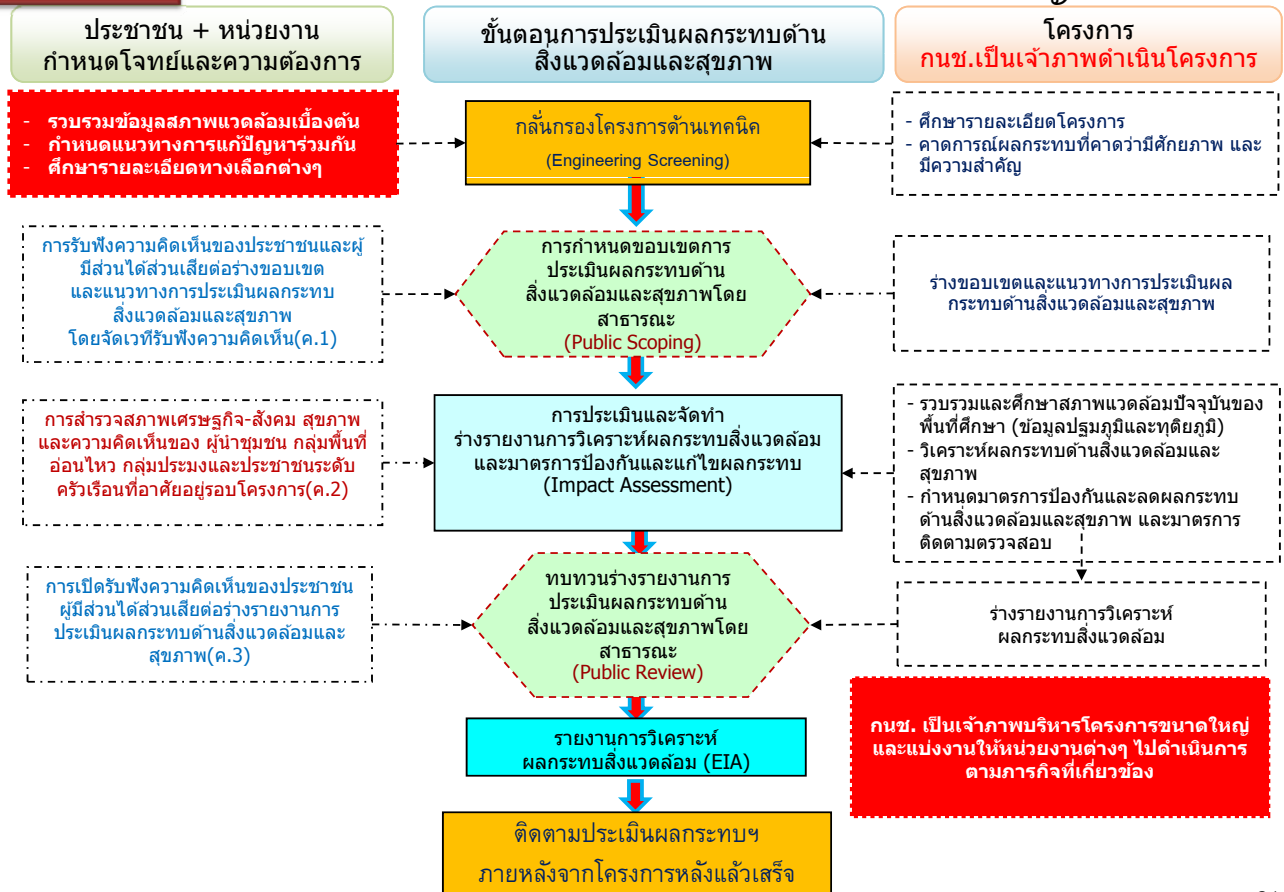
ขั้นตอนการพัฒนาโครงการ

- **เริ่มต้นจากประชาชน**
การพัฒนาโครงการต้องเริ่มต้นด้วย**การร่วมกำหนดโจทย์จากประชาชน** และใช้ข้อมูลร่วมกันเพื่อให้เกิดการยอมรับ
- **ปรับปรุงการพิจารณาผลกระทบ**
  - ปรับองค์ประกอบ และโครงสร้างการพิจารณา โดย**จากเดิม**หน่วยงานเจ้าของโครงการเป็นผู้ศึกษา คณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) และ สผ. ตรวจสอบ **ปรับปรุงเป็น** คณะกรรมการฯ และ สผ. ทำการศึกษา ตรวจสอบพิจารณา และประเมิน
  - เพิ่มมาตรฐาน และ Guideline
  - พิจารณาตามลำดับความสำคัญจาก คน ชุมชน และประเทศ
  - เพิ่มการติดตามตรวจสอบผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังโครงการแล้วเสร็จ
  - ลดเวลาในการพิจารณาและพิจารณาให้ตรงประเด็นเพื่อปรับปรุง EIA
- **โครงการขนาดใหญ่ควรเกิดจากยุทธศาสตร์น้ำระดับชาติ**
ในระยะยาวโครงการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญ ควรกำหนดและบรรจุไว้ในยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับชาติ

การบริหารโครงการขนาดใหญ่

- **กนช. เป็นเจ้าภาพโครงการ**
ยกระดับความเป็นเจ้าของโครงการจาก **"หน่วยงาน"** เป็น **"กนช."** เพื่อเป็นแกนกลางในการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องเชื่อมการทำงานข้ามกระทรวง
- **ใช้ต้นแบบความสำเร็จในอดีต**
อาศัยต้นแบบความสำเร็จจากโครงการในอดีต เช่น "เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์" และ "เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน" ที่อาศัยการทำงานแบบคณะกรรมการกลาง
- **การแบ่งและมอบหมายงานตามภารกิจของหน่วยงาน**
ก่อสร้าง (ขป.) ปลูกป่า (ปม.) ขออนุญาตใช้พื้นที่ป่า (กรมอุทยานฯ) อพยพและชดเชย (มหาดไทย) ฯลฯ
- **การบริหารจัดการ**
ยกตัวอย่างกรณีกรมชลประทาน **จากเดิม** กรมชลประทานบริหาร โดยมีกลุ่มผู้ใช้น้ำเป็นเครือข่าย **ปรับเปลี่ยนเป็น** กรมชลประทานบริหารโครงสร้างใหญ่ ส่วนท้องถิ่นและกลุ่มผู้ใช้น้ำทำหน้าที่ดูแลระบบส่งน้ำ

การบริหารแผนโครงการขนาดใหญ่

ประเด็นปฏิรูปเรื่องทรัพยากรน้ำ

การบริหารเชิงพื้นที่

สร้างกลไกประสานการทำงานเชิงพื้นที่: แนวตั้ง + แนวนอน

เป้าหมาย: เกิดการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วน อย่างเป็นเอกภาพ
ครอบคลุมทุกพื้นที่ ทุกสถานการณ์

มุ่งไปสู่การกระจายหน้าที่ และบริหารเชิงพื้นที่ ที่มีการกำกับโดยส่วนกลาง

23

ประเด็นปฏิรูปเรื่องทรัพยากรน้ำ

ระบบเส้นทางน้ำ

24

ภาพตัวอย่าง : ระบบเส้นทางน้ำ - พื้นที่ต้นน้ำ

25

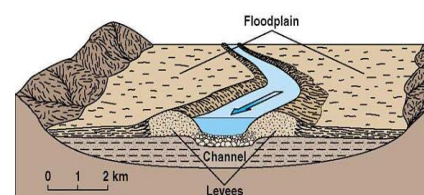
ภาพตัวอย่าง : ระบบเส้นทางน้ำ - พื้นที่ชุมชน พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม

Along residential street

New channel one year after planting, looking downstream - Aug 2014

ตัวอย่างคันกั้นน้ำท่วม
ตามยาว

ตัวอย่างแนวน้ำท่วมหลาก

26

ตัวอย่าง: การใช้นิยาม ระบบเส้นทางน้ำ ในการปรับปรุงกฎหมาย

- การกำหนดกติกาการวางแผนและควบคุมการใช้ที่ดิน เพื่อให้การบริหารจัดการในภาวะปกติ เชื่อมโยงกับการจัดการภัยพิบัติ
- ปรับปรุงระบบผังเมือง การกำหนดพื้นที่แก้มลิง และกำหนดแนวน้ำท่วมหลาก การกำหนดมาตรฐานความสูงของพื้นที่ เช่น การถม การควบคุมระดับถนน
- การควบคุมสัดส่วนน้ำฝนไหลบ่าผิวดินที่ระบายออกจากพื้นที่
- การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งก่อสร้างและขยะกีดขวางทางน้ำไหล
- การกำหนดกรอบงานบำรุงรักษาทางน้ำ และการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อป้องกัน/ลดปัญหา การชะล้างพังทลายของหน้าดิน การตกตะกอน

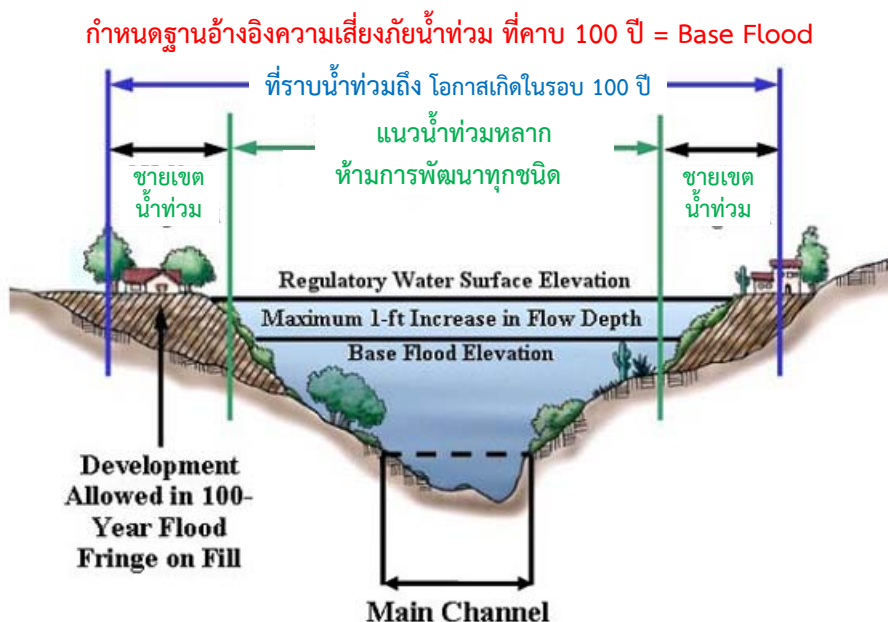
27

ตัวอย่างของสหรัฐอเมริกา

รัฐบาลกลาง โดยกระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ ส่วน Federal Emergency Management (FEMA) กำหนดนโยบาย กรอบเทคนิคและมาตรฐาน และจัดทำฐานข้อมูลกลางสำหรับใช้ร่วมกันทั่วประเทศ (เช่น แผนที่ความเสี่ยง)

มลรัฐและท้องถิ่น: ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ควบคุม และดำเนินการ การออกใบอนุญาต

ทีมเทคนิคและวิจัย (U.S.Army Corps of Engineer, USGS): สนับสนุนการวางแผน เทคนิค ข้อมูล แก้มลรัฐและท้องถิ่น

ในภาพย่อย หลักการอนุญาตให้ตั้งถิ่นฐานหรือให้มีการพัฒนาในชายเขตนํ้าท่วม

1. ตัวเองไม่เดือดร้อน (ตั้งอยู่ในระดับสูงกว่าฐานน้ำท่วมอ้างอิง)
2. ไม่ทำให้ส่วนรวมเดือดร้อน (การพัฒนาในชายเขตนํ้าท่วม ต้องไม่ทำให้ระดับน้ำท่วมในแนวนํ้าท่วมหลากนั้นสูงขึ้นเกินกว่า 1 ฟุต)

ในภาพรวม คำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและการใช้ประโยชน์ลุ่มน้ำ

ทบทวนเงื่อนไข ปรับปรุงฐานข้อมูล

28

ตัวอย่างของสหรัฐอเมริกา

Under the Flood Insurance Reform Act of 2012, You Could Save More than \$90,000 over 10 Years if You Build 3 Feet above Base Flood Elevation*

ระดับน้ำท่วมที่กำหนด
เป็นฐานอ้างอิง

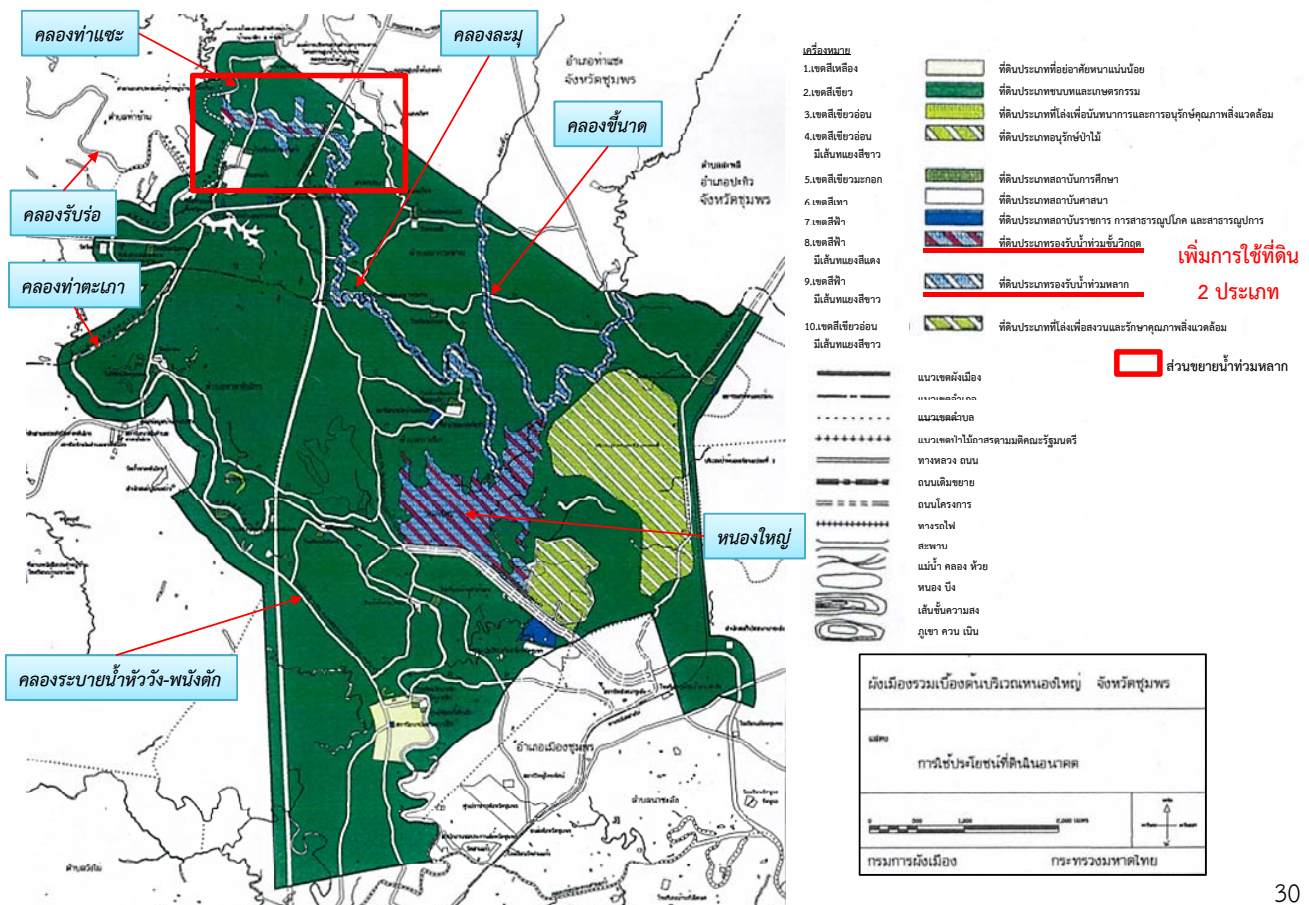

โครงการประกันอุทกภัยของชาติ บริหารโดย FEMA

พวงมาตรการประกันภัย กับ เงื่อนไขสิทธิการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐเมื่อเกิดภาวะวิกฤต

29

ผังเมืองรวมเบื้องต้นบริเวณหนองใหญ่ จ.ชุมพร

30

ที่ดินประเภทรองรับน้ำท่วมขั้นวิกฤตและน้ำท่วมหลาก

ที่ดินประเภทรองรับน้ำท่วมขั้นวิกฤต

กำหนดเป็นแนวน้ำท่วมหลากตามธรรมชาติ มีเขตทางกว้าง 100 ม. จากคลองท่าแซะลงคลองละมุ ห้ามก่อสร้างอาคารทุกชนิด และห้ามปรับ ถม ขุด แต่ง หรือเปลี่ยนแปลงระดับดินเดิม อันจะมีผลกระทบต่อการระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วม

ที่ดินประเภทรองรับน้ำท่วมหลาก

กำหนดเป็นแนวน้ำท่วมหลากตามธรรมชาติที่คลองละมุ คลองขึ้นาด และคลองกรูด มีเขตทางกว้าง 50 – 80 ม. ตามลักษณะการไหลบ่าของน้ำ ห้ามก่อสร้างอาคารทุกชนิด และห้ามปรับ ถม ขุด แต่งหรือเปลี่ยนแปลงระดับดินเดิม อันจะมีผลกระทบต่อการระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วม แต่ผ่อนผันให้สามารถก่อสร้างอาคารบางประเภทได้ เช่น บ้านเดี่ยวเพื่อพักอาศัย เปิดโล่งพื้นที่ชั้นล่างอาคารเพื่อมิให้เกิดการขวางการไหลบ่าของน้ำ ตลอดจนจำนวนหลังคาเรือนที่ไม่หนาแน่นจนก่อให้เกิดปัญหาต่อการระบายน้ำ

31

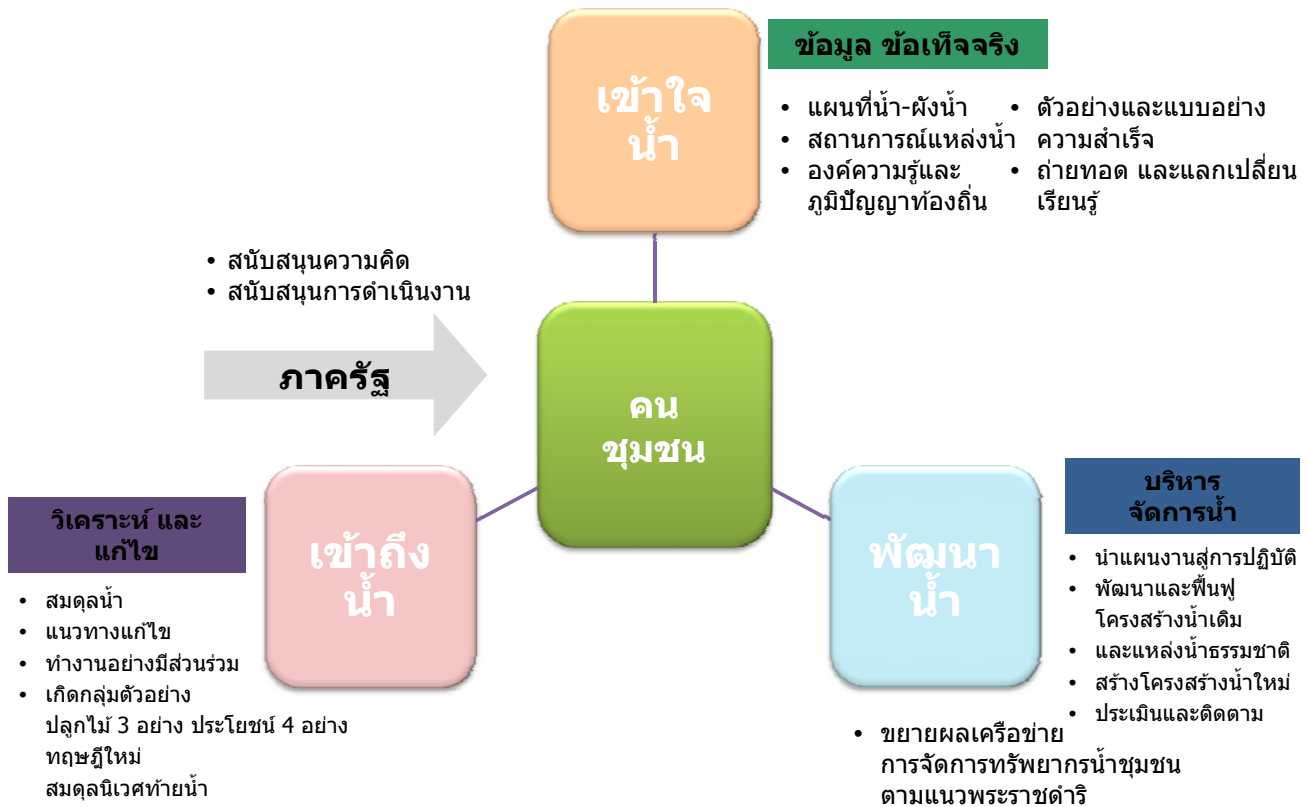
ประเด็นปฏิรูปเรื่องทรัพยากรน้ำ

การขยายแบบอย่างความสำเร็จ

32

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ

33

ประยุกต์ใช้ ว และ ท : การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ด้วย ว และ ท

34

น้ำต้นทุน

- ระบบฟื้นฟูปลาดินน้ำ
- ระบบบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก
- ระบบคลองตักน้ำหลาก ถนนน้ำเดิน และแก้มลิง
- ระบบฟื้นฟูแหล่งน้ำขนาดใหญ่

การใช้น้ำ

- ระบบโครงข่ายน้ำ
- ระบบดักตะกอน
- ระบบเกษตรพืชไร่
- ระบบกระจายน้ำรายแปลง
- ระบบสมดุลนิเวศท้ายน้ำ
- ระบบหมุนเวียนน้ำ (ใช้น้ำซ้ำ)
- ระบบบำบัดน้ำเสีย

การบริหารจัดการน้ำ

- ระบบบริหารจัดการ 4 น้ำ (น้ำท่วม น้ำแล้ง น้ำเสีย น้ำกร่อย)
- แผนปฏิบัติ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระดับตำบล
- แนวทางพัฒนาลุ่มน้ำลุ่มประชาชน
- ศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระดับตำบล และระดับจังหวัด

35

ตัวอย่างความสำเร็จ การจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ตามแนวพระราชดำริ ด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- 1) เครือข่ายรักษาลุ่มน้ำลาว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
- 2) ชุมชนป่าภูถ้ำ ภูกระแต อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น
- 3) ชุมชนคลองรังสิต อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
- 4) ชุมชนเปริดใน อำเภอห้วยน้ำขาว จังหวัดตราด

36

เครือข่ายรักษาลุ่มน้ำลาว อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

37

เครือข่ายรักษาลุ่มน้ำลาว ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

สภาพปัญหา

- นายทุนเข้ามาทำสัมปทานเหมืองแร่ น้ำแม่ลาวแดงขุ่นไม่สามารถมาใช้อุปโภค – บริโภค ขาดแหล่งน้ำสำรอง
- การทำลายทรัพยากร สภาพป่าเสื่อมโทรม ระบบนิเวศถูกทำลาย เกิดไฟป่า
- การเปิดพื้นที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว และใช้สารเคมีในพื้นที่ป่าต้นน้ำ

38

เครือข่ายรักษาลุ่มน้ำลาว

ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อบริหารจัดการน้ำ

ระบบโทรมาตร

นำข้อมูลอุทกภัย ความชื้น ปริมาณฝน มาบริหารจัดการน้ำ และวางแผนการเพาะปลูก เพื่อลดความเสี่ยงด้านการเกษตร

เก็บข้อมูล 3 ลำห้วยหลัก

จัดทำและแจ้งข้อมูลระดับน้ำทุกวันจันทร์ เพื่อป้องกันภัยพิบัติทางน้ำ เช่น น้ำหลาก โดยเยาวชน

สำรวจและจัดทำแผนที่

เพื่อเป็นข้อมูลคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนใช้วางแผนบริหารจัดการลุ่มน้ำลาว

ตรวจวัดคุณภาพดินและน้ำ

จัดอบรมทุกปีให้เยาวชนสามารถดำเนินงานในชุมชนได้

เครือข่ายรักษาลุ่มน้ำลาว

ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

บริหารจัดการเครือข่าย

โครงสร้างคณะทำงาน 2 ส่วน

- คณะกรรมการใหญ่ของเครือข่ายชุมชนรักษาลุ่มน้ำลาว
- โครงสร้างคณะทำงานย่อย ในทุกชุมชน เครือข่าย 41 ชุมชน

พัฒนากลุ่มเยาวชน "ละอ่อนสักน้ำลาว"

- สนับสนุนการทำงานให้กับเครือข่ายฯ ให้ประยุกต์ใช้ ว และท เพื่อบริหารจัดการน้ำ จัดเก็บข้อมูล สำรวจ และจัดทำแผนที่

เครือข่ายรักษาลุ่มน้ำลาว

ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

อนุรักษ์และฟื้นฟูต้นน้ำ

- อนุรักษ์และฟื้นฟูต้นน้ำแม่ลาว ครอบคลุม 41 ชุมชน
พื้นที่ดำเนินงานทั้งหมด 258,605.875 ไร่ รวมเส้นทางน้ำ 291 ลำห้วย
- สร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น และดักตะกอน ในลำห้วย รวม 2,528 ฝาย
- เชื่อมต่อแนวกันไฟป่าต้นน้ำ ระยะทาง 103.58 กิโลเมตร
- ติดตั้งไม้วัดระดับน้ำใน 3 ลำห้วยหลัก และเก็บข้อมูลระดับน้ำ
โดยกลุ่มเยาวชน "ละอ่อนฮักน้ำลาว"

เครือข่ายรักษาลุ่มน้ำลาว

ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

ระบบสำรองน้ำ สูบน้ำเพื่ออุปโภค/บริโภค

เพิ่มน้ำต้นทุน

จากการสร้างฝายในลำห้วยของ
ชุมชนเครือข่าย 41 ชุมชน จำนวน
2,528 ฝาย

ระบบน้ำสะอาดในชุมชน

จากฝายกักเก็บน้ำ 18 ฝาย เป็น
แหล่งสำรองน้ำเชื่อมต่อนระบบ
กรองน้ำ เพื่ออุปโภค/บริโภค
จำนวน 14 ชุมชน ผู้รับประโยชน์
ครอบคลุม 881 ครัวเรือน 2,740
คน

มีข้อตกลง กติกา และ กฎระเบียบ

การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าต้นน้ำ
และบริหารจัดการน้ำที่ชัดเจน ใน
ชุมชนเครือข่าย โดยมี
คณะกรรมการในชุมชนกำกับดูแล

เครือข่ายรักษาลุ่มน้ำลาว

ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย

พัฒนารูปแบบ ตัวอย่างไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 ประการ
ตามแนวพระราชดำริ ที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตชุมชน

แปลงเพาะกล้าไม้ ท้องถิ่นคืนสู่ป่า

- จำนวน 8 แปลง ในพื้นที่ 45 ชุมชน
- มีต้นกล้าอย่างน้อยแปลงละ 1,000 กล้า
- ปลูกไม้ป่าร้อยละ 70 พืชเศรษฐกิจ ร้อยละ 30
- คืนสู่ป่าต้นน้ำเครือข่ายไปแล้ว 6,400 ต้น

ปลูกกาแฟอินทรีย์

- ในพื้นที่ 6 หมู่บ้าน ภายใต้กลุ่มวิสาหกิจบ้านน้ำกั้น
- รวมทุนละ 1,000 บาท เพื่อซื้อเมล็ดกาแฟ แปลงปลูก ทั้งรูปแบบการแฟแห้งและขายเมล็ดคั่วคุณภาพดี

แปรรูปผลผลิต สร้างรายได้

- ผลิตภัณฑ์เครือข่ายฯ 2 กลุ่ม อย่างน้อยกลุ่มละ 1 ผลิตภัณฑ์ รวมกันขายในนามผลิตภัณฑ์เครือข่าย
- กลุ่มพืชเศรษฐกิจหลัก เช่น กาแฟ พลับ
- กลุ่มพืชสมุนไพร เช่น ดอกนางลาว ชาขี้

43

ชุมชนป่าภูถ้ำ ภูกระแต

อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น

44

ชุมชนป่าภูถ้ำภูกระแต อำเภอน้อย จังหวัดขอนแก่น

ในอดีตพื้นที่ชุมชนป่าภูถ้ำ ภูกระแต เป็นพื้นที่แล้งซ้ำซาก แหล่งน้ำสาธารณะขาดการดูแล และไม่มีระบบบริหารจัดการมากกว่า 50 ปี

45

ชุมชนป่าภูถ้ำภูกระแต อำเภอน้อย จังหวัดขอนแก่น

เมื่อปี พ.ศ. 2541 ชุมชนได้รวมตัวกัน 15 หมู่บ้าน ดูแลรักษาพื้นที่ป่าต้นน้ำผืนสุดท้ายที่เหลืออยู่ 2,800 ไร่ กระทั่งปี พ.ศ. 2546 “เกิดกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าภูถ้ำภูกระแต” แบ่งพื้นที่ในการลาดตระเวนดูแลรักษาป่า จนป่าไม้กลับมาอุดมสมบูรณ์

46

ชุมชนป่าภูเก้าภูกระแต อำเภอน้อย จังหวัดขอนแก่น

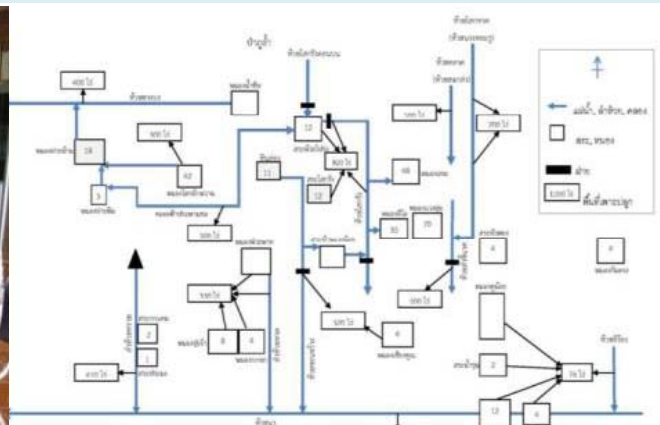
ปี พ.ศ. 2551 ผลงานวิจัยชุมชน แสดงให้เห็นว่าความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าภูเก้าภูกระแตมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ป่ามีความชุ่มชื้นขึ้น ของป่าเพิ่มมากขึ้น ต้นไม้อยู่รอดในฤดูแล้ง ชุมชนมีรายได้จากการเก็บหาของป่าเพิ่มมากขึ้น

"มูลค่าจากการใช้ประโยชน์ทางตรงของป่าภูเก้า มากกว่า 10 ล้านบาท"

47

ชุมชนป่าภูเก้าภูกระแต อำเภอน้อย จังหวัดขอนแก่น

ในปี พ.ศ. 2554 สสนก.ได้คัดเลือกให้ชุมชนป่าภูเก้า ภูกระแตเป็นชุมชนเครือข่ายการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ชุมชนพัฒนาศักยภาพตนเองในด้านการบริหารจัดการน้ำ

- สำรวจพื้นที่ จัดเก็บข้อมูล ทำฝังน้ำ และวิเคราะห์สมมูลน้ำ
- นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีผสมผสานกับภูมิปัญญาชาวบ้าน มาบริหารจัดการน้ำบนพื้นที่สูงลอนคลื่น กักเก็บและสำรองน้ำ บรรเทาน้ำหลาก เกิดกองทุนสระแก้มลิง
- ขุดลอกคลองตักน้ำหลากและคลองซอยกระจายน้ำเข้าสระแก้มลิง
- ปรับวิธีการเกษตรให้สมดุลกับพื้นที่และน้ำต้นทุน ทำทฤษฎีใหม่

48

ชุมชนป่าภูถ้ำภูกระแต อำเภอบางน้อย จังหวัดขอนแก่น

ความเข้มแข็งของชุมชนป่าภูถ้ำภูกระแต

มีเครือข่าย
ภาคีที่
เข้มแข็ง

เปลี่ยนวิธีคิด
วิเคราะห์
ปัญหา อย่าง
มีส่วนร่วม

ผสมผสาน
ว และ ท กับ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ปรับเปลี่ยน
การผลิต

49

ชุมชนป่าภูถ้ำภูกระแต อำเภอบางน้อย จังหวัดขอนแก่น

ตัวอย่างการดำเนินงาน : ขุดลอกคลองตักน้ำหลากและคลองซอยเชื่อมต่อคลองส่งน้ำเดิมในพื้นที่

ก่อนดำเนินการ

หลังดำเนินการ

ปัจจุบัน น้ำเต็ม 100% ลดปัญหาน้ำหลากเข้าท่วมพื้นที่เกษตรด้านล่าง

50

ชุมชนป่าภูถ้ำภูกระแต อำเภอมโนรมย์ จังหวัดขอนแก่น

การวิเคราะห์สมมูลน้ำเพื่อวางแผนปฏิทินการเพาะปลูก

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ทำเกษตรผสมผสานด้วยตนเอง ต่อมา ปี พ.ศ. 2557 เข้าร่วมดำเนินงานทฤษฎีใหม่

แปลงนายคำม บึงเพชร

เพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ 144,000 บาท ต่อปี

เดิม: ปลูกพืชเชิงเดี่ยว เช่น ข้าว มันสำปะหลัง มะเขือพวง เป็นต้น

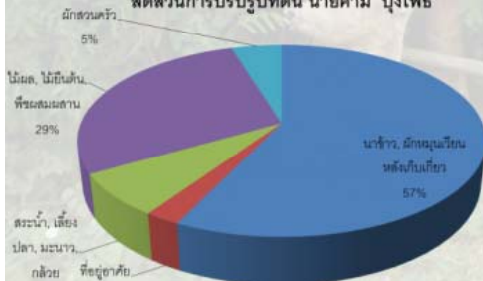
ปัญหา: สภาพพื้นที่แห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ข้าวไม่พอกิน รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย เป็นหนี้

แรงจูงใจ: ได้เรียนรู้ในการทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางทฤษฎีใหม่

ปัจจุบัน: เป็นหนึ่งตัวอย่างที่ นำกระบวนการเรียนรู้มาลงมือทำ ปรับรูปที่ดิน บริหารจัดการน้ำ ดำเนินงานทฤษฎีใหม่ วางแผนการเพาะปลูกอย่าง

เหมาะสม

สัดส่วนการปรับรูปที่ดิน นายคำม บึงโพธิ์

ชนิดพืช/สัตว์	เดือน											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว												
ผักหวาน												
ผักสวนครัว ผักป่า เช่น แตงไทย มะเขือ ผักสวน ผักอีรอก												
ดอกกระเจียว เป็นต้น												
พืชสมุนไพร เช่น พริก ข่า กระเทียม แมงลัก กระชาย เป็นต้น												
ไม้ผล ไม้ยืนต้น เช่น แคน แก้ว มะม่วง มะละกอ ฝรั่ง แตง												
เลี้ยง ไร่ เป็นต้น												

51

ชุมชนป่าภูถ้ำภูกระแต อำเภอมโนรมย์ จังหวัดขอนแก่น

ผลสำเร็จจากการดำเนินงานชุมชนป่าภูถ้ำภูกระแต

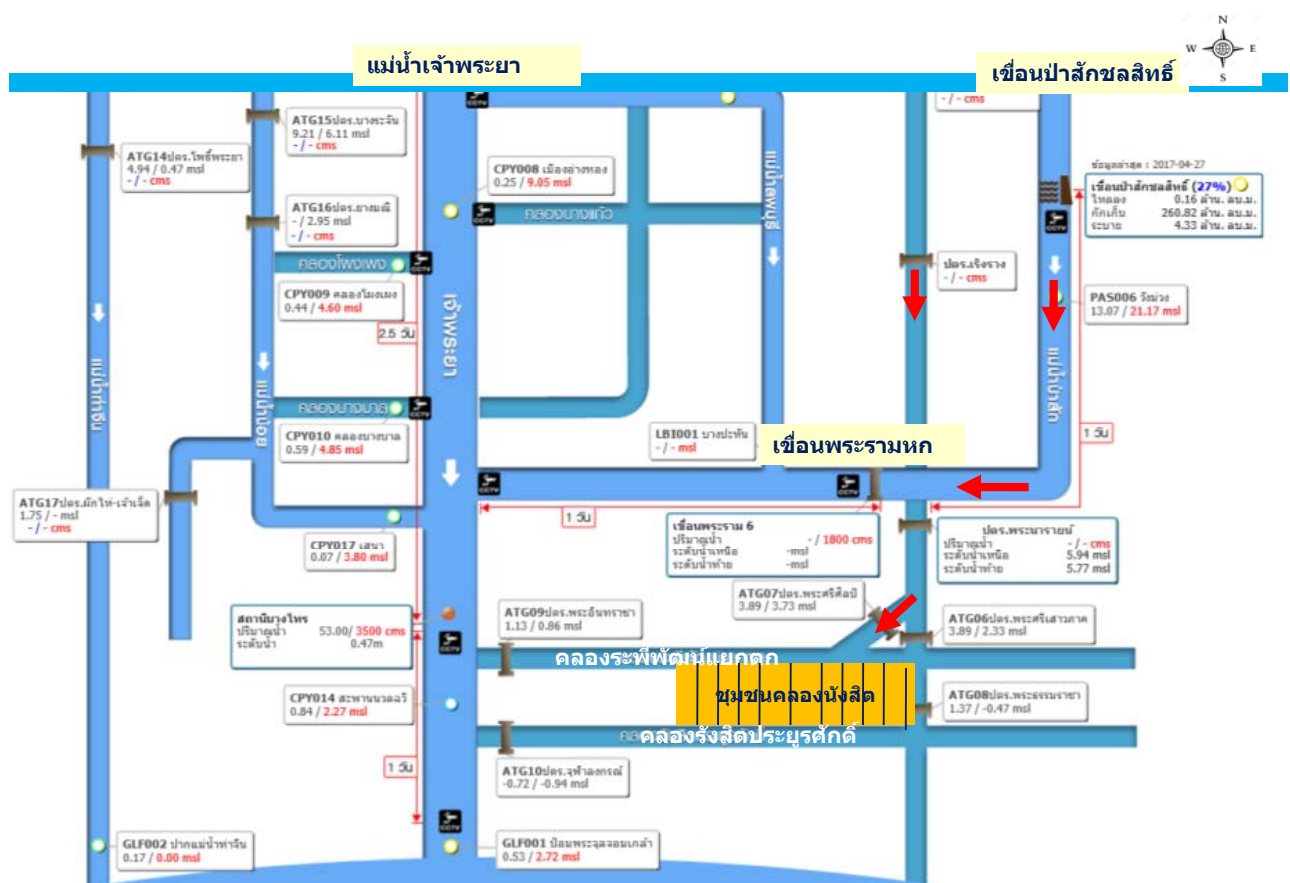
52

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

53

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

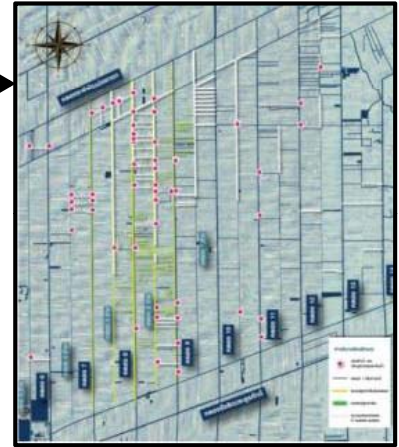
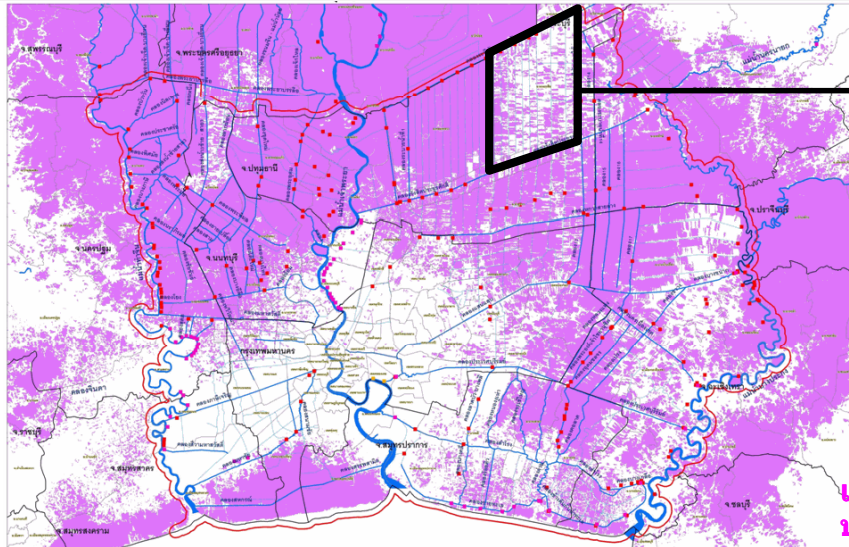
54

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

อดีต

น้ำท่วม : สุนน้ำ ระบายลงคลอง

น้ำแล้ง : แย่งกันสูบน้ำขึ้นมาใช้ ประดูน้ำและคลองขอยใช้การไม่ได้

แผนที่น้ำท่วมปี 2554
บริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง

ปัญหาระบบบริหารจัดการน้ำในช่วงน้ำท่วม

ปัญหาระบบเก็บกักน้ำในช่วงฤดูแล้ง

55

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

บริหารจัดการน้ำด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- o รวมตัวดำเนินงานภายใต้ "คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนคลองแปด คลองเก้า คลองสิบ อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี"
- o สำรวจโครงสร้างน้ำ พร้อมประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กำหนดแนวทางจัดการทรัพยากรน้ำในด้านอนุรักษ์ และพัฒนา
- o ขยายผลสู่พื้นที่ข้างเคียงที่มีโครงสร้างน้ำเชื่อมโยงกัน

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนongเสือ จังหวัดปทุมธานี

แนวคิดอนุรักษ์พื้นที่ริมคลอง

- ปลูกลำต้นน้ำมัน จำนวน 13,000 ต้น ป้องกันถนนริมตลิ่งพังทลาย ป้องกันสิ่งปลูกสร้างริมคลอง และเกิดกองทุนปลูกลำต้นประจำหมู่บ้าน
- เกษตรผสมผสานตามแนวทฤษฎีใหม่ ริมคลองจำนวน 21 หมู่

57

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนongเสือ จังหวัดปทุมธานี

เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ ระบายน้ำ และสำรองน้ำ

- o เพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ และระบายน้ำ
  - ขุดลอกคลองระบาย คลองส่งน้ำ และคลองซอย ระยะทางรวมกว่า 129 กม.
  - ปรับปรุงร่องสวนโดยเรือดูดตะกอนเลน จำนวน 12 ลำ
  - เสริมระบบโซล่าเซลล์ เพื่อผันน้ำเข้าสู่ระบบคลองซอย

58

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนongเสือ จังหวัดปทุมธานี

เสริมประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการน้ำ ควบคุมระดับน้ำเข้า-ออก ระบบน้ำมีความเชื่อมโยงระหว่างคลองชลประทานกับร่องสวน

ก่อสร้างบ่อบักน้ำ พร้อมประตูควบคุมระดับน้ำจำนวน 85 จุด

59

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนongเสือ จังหวัดปทุมธานี

- เชื่อมต่อโครงสร้างชลประทานกับร่องสวน (ขุดลอก **129 กม.** ปรับปรุงประตูน้ำ **85 จุด**)

กระจายน้ำเข้า
ร่องสวน

• 22,000 ไร่

ใช้ร่องสวนเป็น
แก้มลิงรับน้ำ

• 16 ล้าน ลบ.ม.

ปริมาณน้ำเพื่อ
การเกษตรทั้ง
ระบบ

• 29 ล้าน ลบ.ม.

สวัสดิการจาก
ปาล์มริมคลอง

- เมื่อปาล์มสมบูรณ์เต็มที่จะเกิดรายได้
- 660,000 บาท/หมู่บ้าน/ปี

ผู้ได้รับ
ประโยชน์

- 6,400 ครัวเรือน
- 21,700 คน
- 52,000 ไร่

การเปรียบเทียบ	พื้นที่รังสิต	พื้นที่อื่น
จำนวนเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมัน (ครั้ง/ปี)	24	19
ปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมัน (ตัน/ปี)	8	4.5

60

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ความสำเร็จและการขยายเครือข่าย

ชุมชนและเครือข่ายเข้าใจโครงสร้างน้ำในพื้นที่ ปรับวิธีคิดสู่การจัดการน้ำอย่างเป็นระบบเหมาะสมกับภูมิสังคม สร้างตัวอย่างความสำเร็จ และขยายการดำเนินงานออกสู่พื้นที่ข้างเคียง รวม 9 พื้นที่

61

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

การบริหารจัดการน้ำและการเกษตร

ชุมชนปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำในพื้นที่ ปลูกพืชผสมผสาน เพิ่มพื้นที่ทำแปลงเกษตรผสมผสานขนาดเล็กบริเวณริมคลองสาธารณะ ในฤดูแล้งชุมชนจะลดพื้นที่การเพาะปลูก เลือกรปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อย เกิดรายได้เสริมตลอดทั้งปี

ในพื้นที่ขนาด 40 x 3 เมตร

สามารถเพิ่มรายได้ประมาณ 12,000 บาท/ปี ลดรายจ่ายในการบริโภค 6,000 บาท/ปี

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดู	แล้ง					ฝน					แล้ง	
ผักสลัด												
ตำลึงหวาน												
คะน้า												
ผักชีลาว												
ผักบุ้ง												

พืชที่งดปลูกในฤดูแล้ง

พืชที่สามารถปลูกได้ในฤดูแล้ง

พืชที่ปลูกและได้ผลผลิตดี

62

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนongเสือ จังหวัดปทุมธานี

ปรับการผลิิตจากเกษตรเชิงเดี่ยวมาสู่เกษตรผสมผสาน

รายรับสุทธิจากนาและพืชผสมผสาน สูงกว่าทำนาข้าวเพียงอย่างเดียว 4.2 เท่า
(*เทียบราคาข้าวปี 2559 ราคาขาย 6.3 บาท/กก ต้นทุน 2.8 บาท/กก)

หน่วย : ไร่

ชนิดพืช	รายรับสุทธิ
นาข้าว	7,000 บาท/ไร่/ปี
นา+เกษตรผสมผสาน	15,000 บาท/ไร่/ปี

เกษตรผสมผสาน

พื้นที่ร่องสวน

ปรับเปลี่ยนพื้นที่นาเป็นร่องสวน
เลี้ยงปลา ปลูกตะไคร้ ปลูกกล้วย

ร่องสวน

นาข้าว

63

ชุมชนคลองรังสิต อำเภอนongเสือ จังหวัดปทุมธานี

เกิดรูปแบบธุรกิจ (Business model)

มีรายได้ มีกองทุน ดูแล รักษา และพัฒนาคลอง

- ชุมชนอนุรักษ์พื้นที่ริมคลอง ร่วมกันปลูกปาล์มน้ำมัน ป้องกันถนนริมตลิ่งพังทลายและสิ่งปลูกสร้างริมคลอง
- รายได้จากปาล์มน้ำมัน จัดตั้งเป็นกองทุนปาล์มน้ำมัน ดูแล รักษา และพัฒนาคลอง รวมทั้งเป็นสวัสดิการให้กับชาวบ้าน เช่น การศึกษา ศาสนา เป็นต้น
- ปัจจุบันมีเงินสะสมในกองทุนทั้งหมด 178,000 บาท (ตุลาคม 2559)

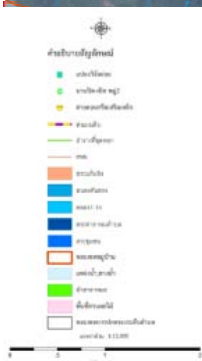

64

**ชุมชนบ้านเป็ดใน
อำเภอเมือง จังหวัดตราด**

ชุมชนบ้านเป็ดใน อำเภอเมือง จังหวัดตราด

ข้อมูลพื้นฐาน

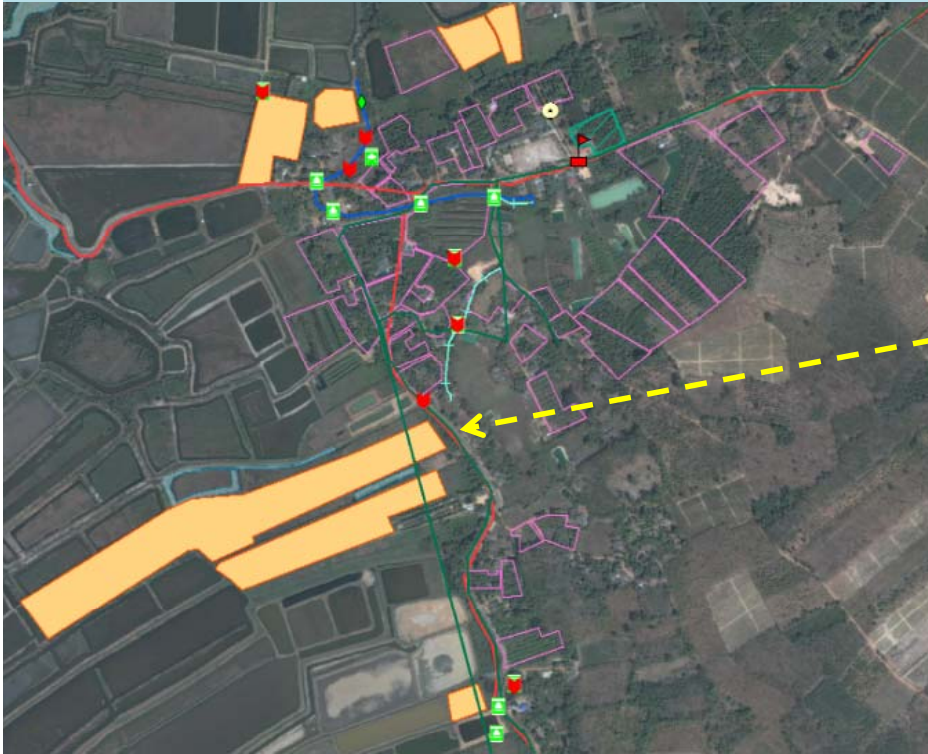
- ## ปัญหาในพื้นที่

- ## ดำเนินงาน

- 66

ชุมชนบ้านเปร็ดใน อำเภอเมือง จังหวัดตราด

พัฒนาบ่อกักน้ำเป็นสระแก้มลิง

ชะลอและกักเก็บน้ำจืดในบ่อกักน้ำเป็นสระแก้มลิง
ช่วยเพิ่มพื้นที่น้ำจืดและกันไม่ให้น้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่แหล่งน้ำ

67

ชุมชนบ้านเปร็ดใน อำเภอเมือง จังหวัดตราด

สร้างฝายชะลอน้ำและฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก

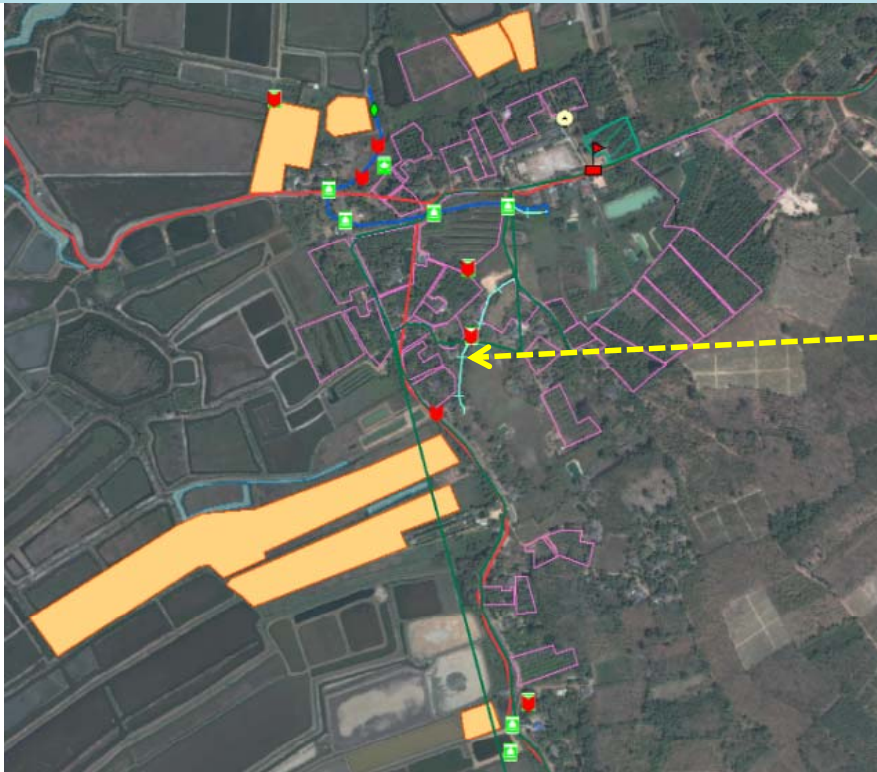

สร้างฝายชะลอน้ำด้วยกระสอบบริเวณร่องสวน
และฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก บริเวณจุดเชื่อมต่อน้ำเค็ม

68

ชุมชนบ้านเปร็ดใน อำเภอเมือง จังหวัดตราด

ขุดลอกลำรางสาธารณะ

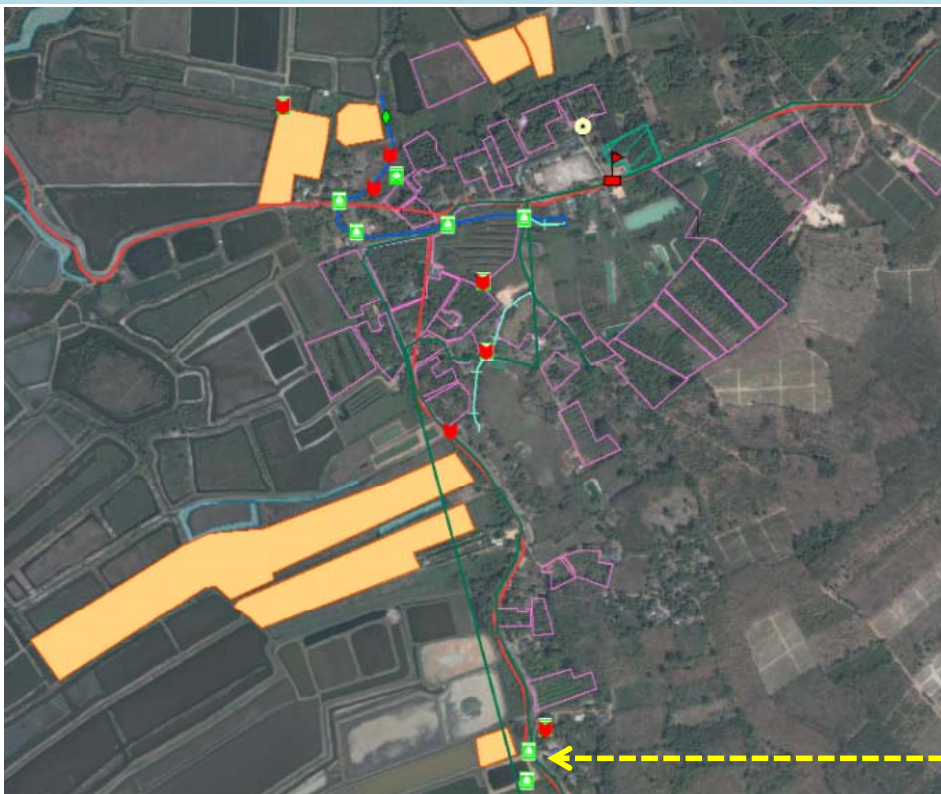
ขุดลอกลำรางสาธารณะ เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำในฤดูฝน และกักเก็บน้ำจืดให้อยู่ในพื้นที่ยาวนานขึ้น

69

ชุมชนบ้านเปร็ดใน อำเภอเมือง จังหวัดตราด

จัดทำบานปิด-เปิด ท่อลอด

เสริมบานปิด-เปิด ท่อลอด บริเวณรางระบายน้ำสาธารณะ เพื่อชะลอน้ำไหลผ่าน

70

ชุมชนบ้านเป็ดใน อำเภอเมือง จังหวัดตราด

แผนที่แสดงภาพรวมการบริหารจัดการน้ำร่อยดำนลห้วงน้ำขาวด้วยวิธีการชะลอและกักเก็บน้ำจืด

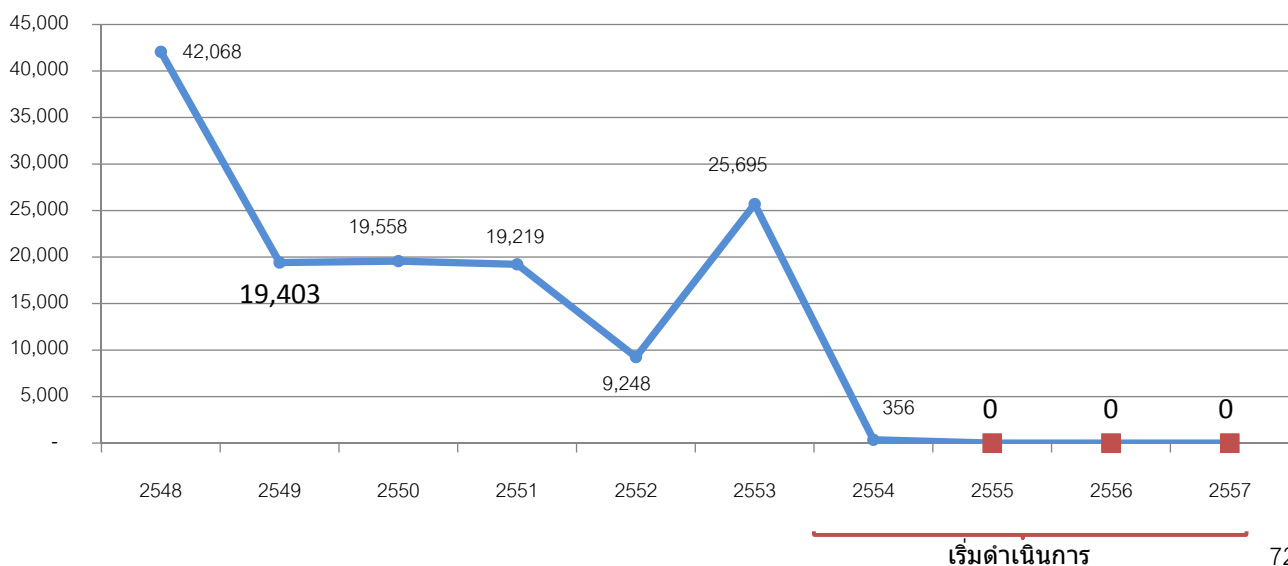

ชุมชนบ้านเป็ดใน อำเภอเมือง จังหวัดตราด

ผลสำเร็จ

- เพิ่มการกักเก็บน้ำจืดให้อยู่ในพื้นที่ได้นานขึ้นในช่วงฤดูแล้ง ประมาณ 35 วัน
- ลดปัญหาน้ำเค็มรุกเข้าพื้นที่เกษตร และสระเก็บน้ำประจำสวนของชาวบ้าน
- เพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำจืดทั้งสิ้น 44 ไร่ (13 สระ) ปริมาณน้ำในระบบ 105,600 ลูกบาศก์เมตร
- ลดภาวะขาดแคลนน้ำและลดการซื้อน้ำจืดจากตำบลหนองคันทร้งได้ประมาณ 7 เท่า (เปรียบเทียบจากค่าเฉลี่ยปี พ.ศ. 2548 – 2553 กับปีปัจจุบัน เนื่องจากเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2553) ในปี พ.ศ. 2555 และ 2557 ลดการซื้อน้ำได้ 100%

กราฟแสดงปริมาณน้ำจืดที่ด.ห้วยน้ำขาวซื้อจากด.หนองคันทร้งเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง (ลบ.ม.)

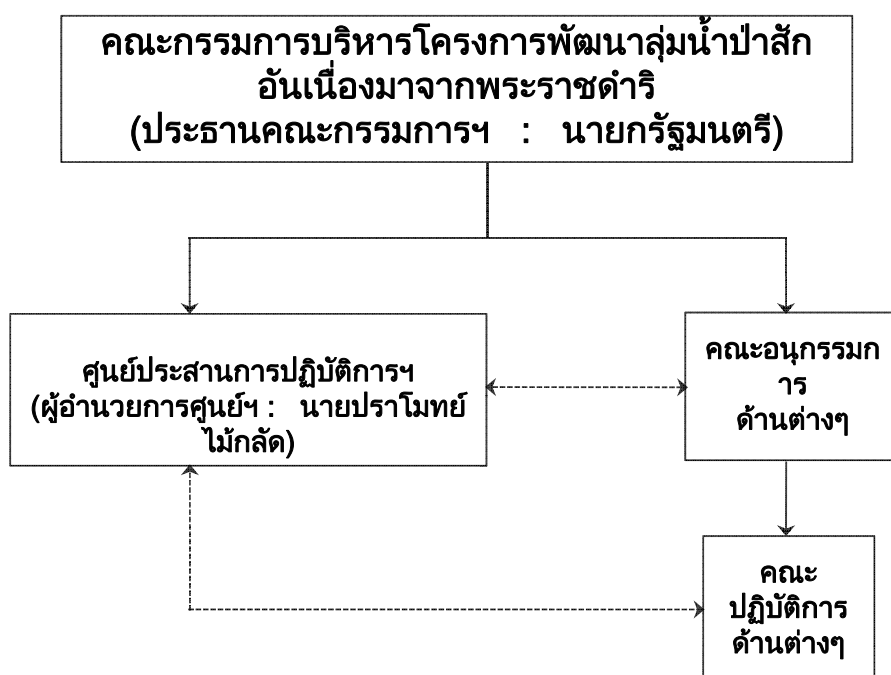
โครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสัก (เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์)

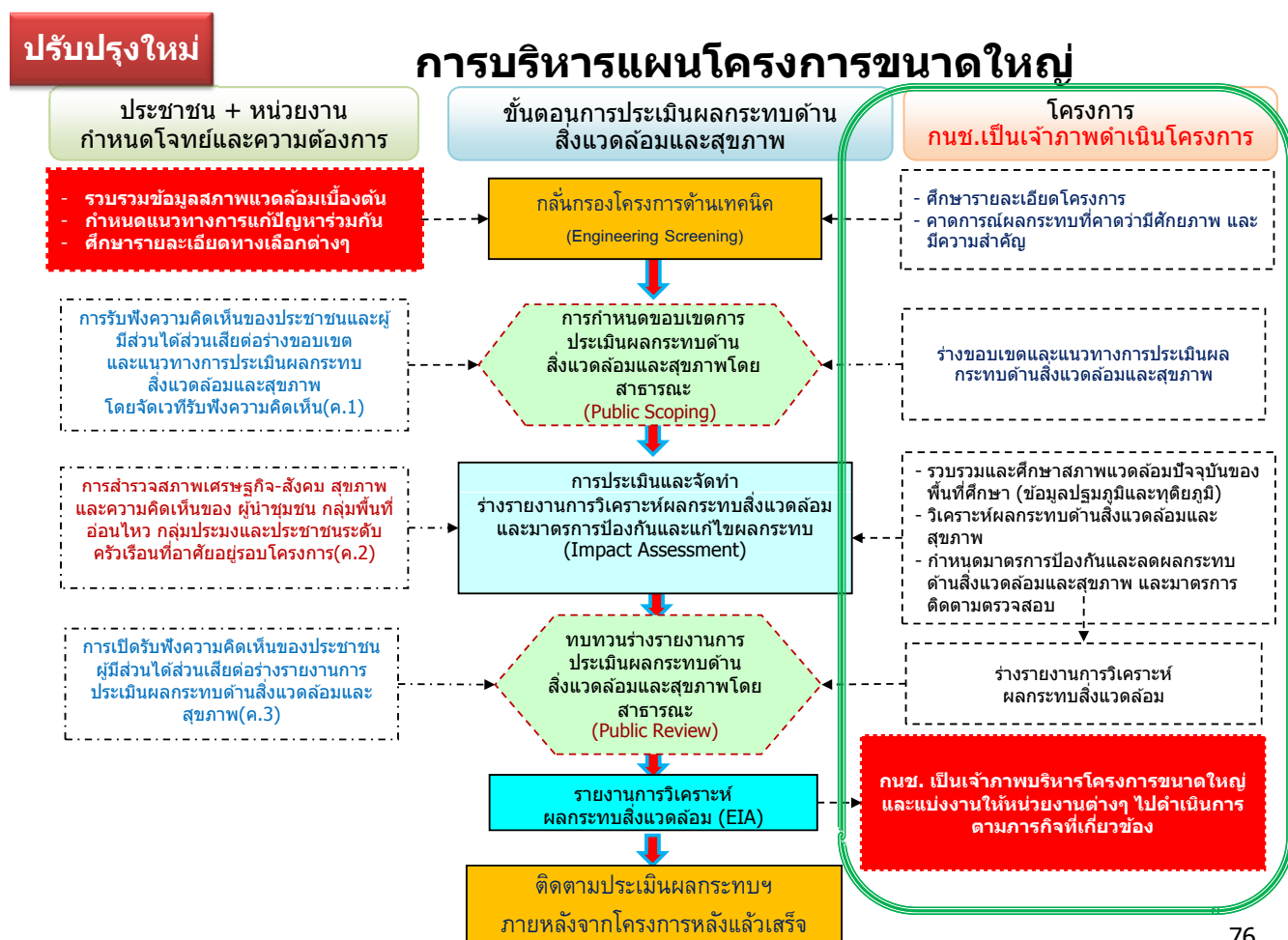
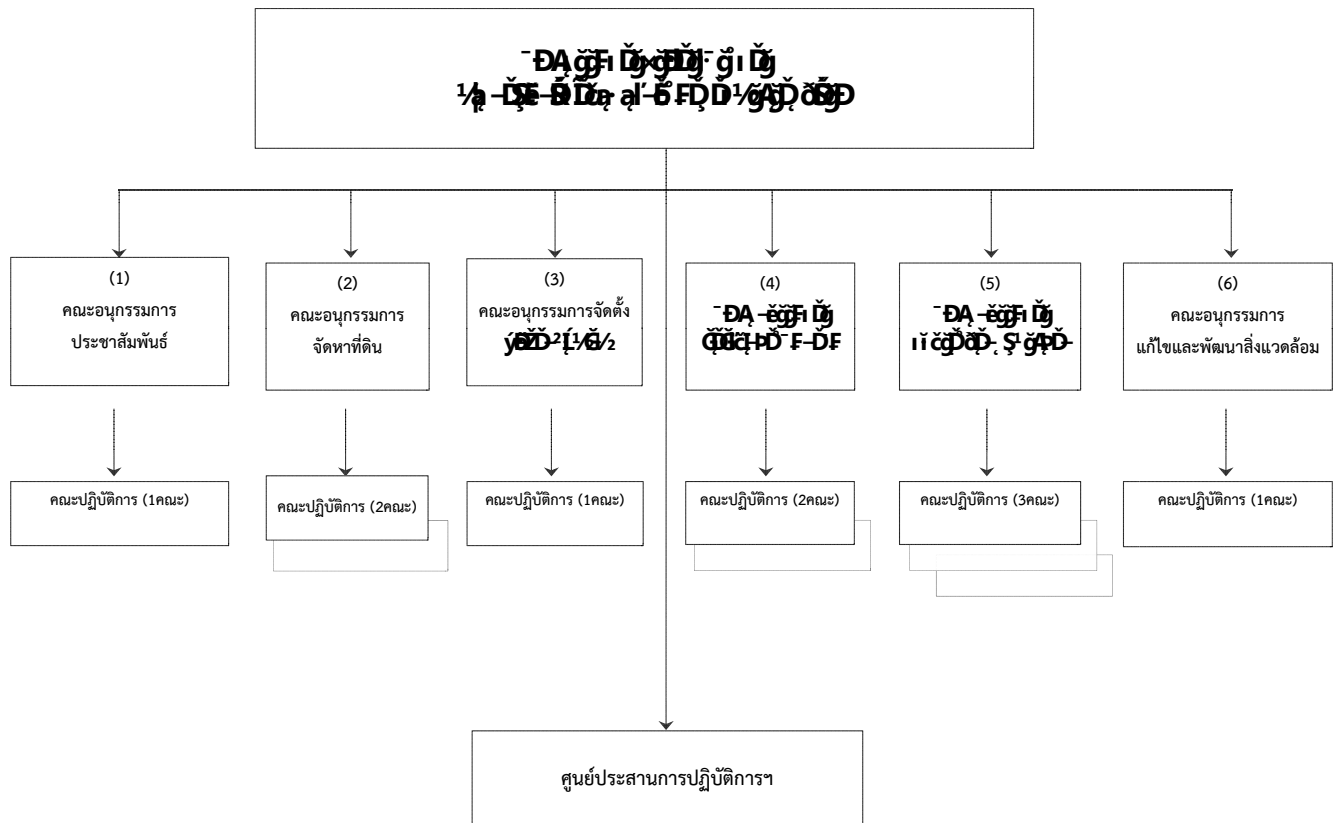
- เครื่องมือในการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำ
- คณะกรรมการบริหารโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจาก พรด. (นายกรัฐมนตรีเป็นประธาน) / อนุกรรมการ 7 ด้าน / ศูนย์ประสานการปฏิบัติงาน
- พัฒนาได้ตามกรอบระยะเวลา (Management model)
- โครงการเขื่อนแก่งเสือเต้น / เขื่อนขุนด่านปราการชล/ เขื่อนนฤบดินทรจินดา(ห้วยโสมง)

73

ต้นแบบความสำเร็จของโครงการพัฒนาลุ่มน้ำป่าสักอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

74

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษากระเสียว จังหวัดสุพรรณบุรี

- ปี พ.ศ. 2553 รางวัลดีเด่น รางวัลคุณภาพการให้บริการประชาชนประเทศไทย ประเภท นวัตกรรมการให้บริการ
- ปี พ.ศ. 2554 รางวัลดีรองชนะเลิศ รางวัลคุณภาพการให้บริการประชาชนองค์กร สหประชาชาติ ประเภทการสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ตัดสินเชิงนโยบายในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

77

คณะกรรมการจัดการชลประทาน

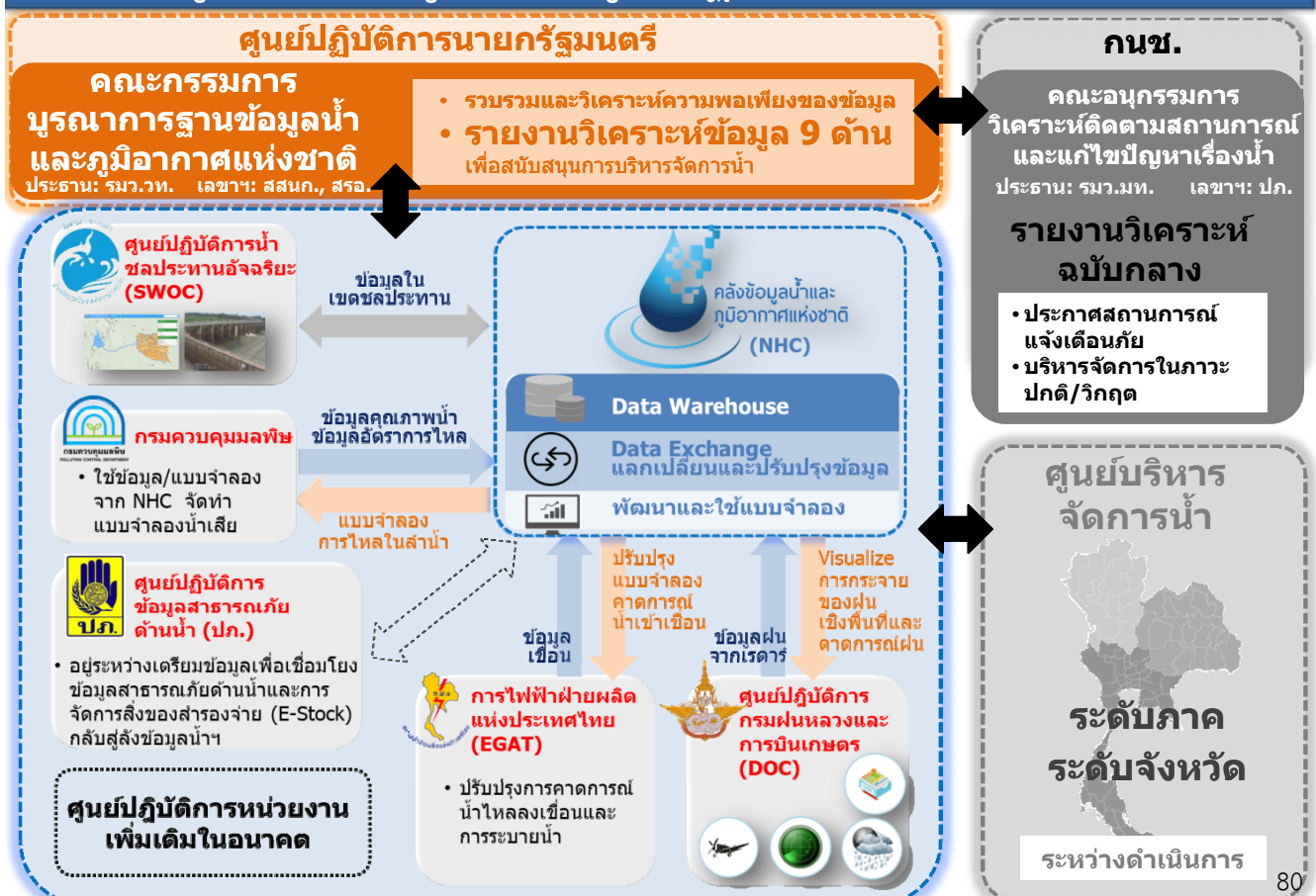

ประเด็นปฏิรูปเรื่องทรัพยากรน้ำ

การพัฒนาเทคโนโลยีและศักยภาพบุคลากร

79

การบูรณาการข้อมูลร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการของหน่วยงานต่างๆ

ระบบข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจเพื่อการบริหารจัดการน้ำของประเทศ โดยใช้เทคโนโลยี Big Data

- **ต่อยอด**จากระบบคลังข้อมูลน้ำและภูมิอากาศแห่งชาติ
ที่ได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำ
จาก 35 หน่วยงาน
- **ใช้ข้อมูล**จากคลังข้อมูลน้ำและภูมิอากาศแห่งชาติที่
ได้รวบรวมแล้วและเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องให้ได้
ประโยชน์สูงสุดและทันเวลาฉับพลัน
- ใช้ประโยชน์จากความสามารถในการวิเคราะห์ที่
ซับซ้อนและสมรรถภาพสูงของ**เทคโนโลยี Big Data**
เพื่อตอบโจทยปัญหาและค้นหาคำตอบใหม่ๆ เกิดเป็น
คลังความรู้สำหรับการบริหารจัดการน้ำของประเทศ

81

ขอบคุณครับ

82